

Tussen twee haakjes, kent u diens prachtwerk over de Geologie v. Luxemburg in 2 delen?

In L'INFORMATION GÉOGRAPHIQUE - jan.-febr. 1957 vindt u een zeer lezenswaardig overzicht over nieuwere inzichten inzake de karstverschijnselen.

In het tijdschrift BELGISCHE VERENIGING AARDRIJKSKUNDIGE STUDIES (1957 no. 1) vindt u een mooi overzicht van de vorming van België's relief van de hand van Gullentop: "l'évolution du relief depuis la dernière glaciation". Een voorbeeld van modern kwartair geologisch onderzoek.

Het "ZEITSCHRIFT f.d. ERDKUNDEUNTERRICHT" (1957, nr 3) geeft voor hen, die iets meer willen weten over de Duitse Middelgebergten een bruikbaar beeld in het artikel, geschreven door H.J. Franz: "Die Bedeutung der pleistozänen Solifluktion und Frostschuttverwitterung für das Landschaftsbild Nord- und Mitteldeutschlands."

VERSCHEENEN BOEKEN

In plaats van een nieuwe druk van Glacialgeology and the Pleistocene Epoch door R.F. Flint, verscheen een zeer gewijzigd boek "Glacial and Pleistocene Geology" van dezelfde auteur, wel prijzig \$ 12,50 (+ f 50,--).

"Introduction to microfossils" door D.J. Jones. Een beknopt werk over deze materie (+ f 25,--).

HET INTERNATIONAAL GEOPHYSISCH JAAR 1957-1958.

(Staatsdrukkerij en uitg. bedr. 79 blz. Prijs f 1,85).

Een 9-tal deskundigen heeft voordrachten gehouden voor de radio en iets meegedeeld over Nederlandse deelneming aan het Geofysisch Jaar. Heel wat moeilijke feiten worden hierin op glasheldere wijze belicht, in klein bestek.

A.G.K.

GEOLOGISCH NIEUWS UIT DE PERS

Uit het ARCHAEOLOG. NIEUWS, NIEUWS BULLETIN van de NED. OUDHEIDKUNDIGE BOND haalden wij de volgende fossiele zoogdiervondsten, voornamelijk uit het Zuiderzeegebied.

15-7-'56 Oost Flevoland

Aantal beenderen opgebaggerd:

Hierbij bevinden zich o.m. een vrij complete schedel van een bison, geweifragmenten van reuzenhert, edelhert en rendier,

alle opgezogen bij Roggebotsluis. Van perceel X komen resten boven van Bison priscus en wild paard. *Museum Schokland.*

15-10-'56

Oostelijk Flevoland. Bij de werkzaamheden voor het sluiten van de dijk van Oostelijk Flevoland is nog een reeks beenderen van prehistorische dieren aangetroffen. O.a. resten van wild paard, wild rund, steppenwisent, reuzen- edelhert, een belangrijk aantal mammoet-

beenderen, een groot geweifragment van een rendier, een onderkaak van een grote vis (vermoedelijk een snoek) en een gewrichtsfragment van een wolharige neushoorn. Voorts een aantal vrijwel niet meer herkenbare beenderfragmenten, sterk beschadigd door de zandzuiger. *Museum, Schokland.*

Oostelijk Flevoland. Nabij Roggebotsluis is in opgezogen zand een draaier van een steppenwisent gevonden. Nabij perceel U heeft een zandzuiger opnieuw enige beenderen van prehistorische zoogdieren naar boven gebracht. Het betreft hier resten van een steppenwisent, van een mammoeth en een schedel met hoornpit van een wild rund. *Museum, Schokland.*

15-1-'57

ZUIDERZEEGEBIED

Oostelijk Flevoland. Bij zandzuigen nabij Lelystad zijn beenderen van prehistorische dieren aan het licht gekomen en wel van steppenwisent, reuzenhert, mammoet, wild rund en rendier of edelhert. Voorts een onderkaak van een snoek, een loopbeen van een kleine vogel en enige appeltjes van naaldbomen, vermoedelijk van een soort *Picea*.

15-7-'57

ZUIDERZEEGEBIED

Oostelijk Flevoland. De zandzuiger „Ammerstol”, die werkzaam is ten noordwesten van Lelystad in verband met de opspuiting van het terrein voor de toekomstige stad, heeft weer een aantal beenderen van prehistorische dieren aan het licht gebracht. Daarbij bevinden zich een weinig beschadigd dijbeen van een mammoet, enkele wervels en dijbeenfragmenten vermoedelijk van wilde runderen en nog enkele resten van een steppenwisent en van een groot hertachtig dier.

A.N. 15-9-'57

Oostelijk Flevoland. De zandzuigers Ammerstol en Wiron hebben opnieuw een aantal beenderen van prehistorische dieren naar boven gebracht bij zandzuigwerkzaamheden voor het toekomstige Lelystad. Onder deze vondsten bevinden zich fragmenten van mammoethanden, beenderen van wild rund en wild paard, alsmede een groot stuk van een geveegd gewei van een reuzenhert.

Aan de noordoostzijde van de polder zijn tussen Roggebotsluis en Ketelhaven enkele scherven gevonden van laat-middeleeuws vaatwerk. Tevens kwamen vrij veel skeletresten van huisdieren te voorschijn. *Museum, Schokland.*

A.N. 15-10-'57

De zandzuigers „Ammerstol” en „Wiron” hebben weer een aantal beenderen van prehistorische dieren bovengebracht, welke bij het zuigen van zand voor toekomstig Lelystad te voorschijn zijn gekomen. Hierbij bevinden zich enkele tandfragmenten van mammoeten, beenderresten van wild rund en wild paard en een groot stuk van een afgestoten gewei van een reuzenhert.

Noordoostpolder. Bij het draineren van kavels langs de oostkust van Schokland zijn in een hoge zandkop resten van vermoedelijk neolithische bewoning aan het licht gekomen. Tal van fragmenten van versierd bekeraardewerk konden worden verzameld benevens een aantal artefacten en vele stukken vuursteen met sporen van afslag en houtskool. Ook enige beenderen kwamen aan het licht, waaronder vermoedelijk van huisdieren. Behoudens een paar kiezen van bevers worden deze beenderfragmenten en kiezen nog nader gedetermineerd. Bij de opgraving kwamen reeds op twee plaatsen zeer duidelijke ploegsporen aan het licht, in drie richtingen in de zandbodem ingekrast onder een vrij dikke cultuurlaag, welke de vondsten bevatte. Deze cultuurlaag moet later afgedekt zijn geweest met veen en vervolgens met een jonger kleipakket.

Het onderzoek zal het volgende jaar na de oogst worden voortgezet.

Het onderzoek van het scheepswrak E 81 vindt voortgang. *Museum, Schokland.*

Oostelijk Flevoland. Van de opspuiting te Lelystad konden nog enige beenderen van prehistorische dieren worden verzameld en wel wild rund, steppenwisent en reuzenhert. Tevens werden schelpen verzameld uit de Eemzee.

A.N. 15-12-'57

ZUIDERZEEGEBIED

Oostelijk Flevoland. Tijdens zandzuigen bij Lelystad is een schedelfragment met zeer grote hoornpit van een steppenwisent te voorschijn gekomen.

Oostelijk Flevoland. Uit het sluitgat ten noorden van Lelystad zijn beenderen tevoorschijn gekomen van een rendier, bison, mammoeth en edelhert. *Museum Schokland.*

15-12-'57

Oude IJssel. Naar eerst thans bekend is geworden zijn bij de vele werkzaamheden die ten behoeve van de kanalisatie van de Oude IJssel aan deze rivier, maar ook aan de daarop uitlopende beken hebben plaats gehad, belangrijke oudheidkundige vondsten gedaan. Enkele fraaie vuurstenen bijlen, een strijdhamer en uit hertschoorn vervaardigde werktuigen zijn aan het licht gekomen. Verder ten dele bewerkte stukken hertschoorn, menselijke schedelresten en een aantal nog nader te determineren dierenbeenderen. De vindplaatsen zijn zo goed mogelijk vastgelegd. Hieruit blijkt dat de meeste vondsten zijn gedaan in de gemeente Hummelo en Keppel. *Gemeentemuseum, Arnhem*

15-3-'58

ZUIDERZEEGEBIED

Oostelijk Flevoland. Nabij Lelystad, bij de werkzaamheden voor de toekomstige Houtribsluizen, kwamen weer beenderen van prehistorische dieren aan het licht en wel: een hoornpit van een bison, een schedelfragment met hoornpit van een bison en een hoektandfragment van een olifantachtig dier.

A'firt. Cr. 6-9-'57

Overblijfselen van oudst bekende mens gevonden?

JOHANNESBURG. — Een groep Zuidafrikaanse antropologen beweert de oudst bekende overblijfselen van een mens te hebben gevonden. De schedel en beenderen van de zogenaamde „Telanthropus” zijn aangetroffen in dezelfde grot bij Sterkfontein in Transvaal, waarin dr. Robert Broom de overblijfselen vond van de „Australopithecus”, de meest ontwikkelde aap-mens, voorzover bekend.

De geleerden zeggen, dat het er op lijkt, alsof de „Telanthropus” de „Australopithecus” uit de grot heeft verdreven en mogelijk sommige van de aap-mensen doodde en heeft opgegeten.

Op een congres, dat hier gehouden werd, waren de drie geleerden, die de opgravingen in de grot deden ten behoeve van het Transvaal-Museum, het er allen over eens, dat de „Telanthropus” de vroegst bekende echte mens is.

A'firt. Cr. 8-2-'58

— Volgens radio Moskou hebben Russische geologen in zuid-oost Jakoe-tia, op de Siberische hoogvlakte uitgestrekte diamantvelden gevonden.

Alg. Handelsblad 10-2-'58

Eocene walvis

Amerikaanse deskundigen hebben uitgemaakt, dat de beenderen die vorige week bij hoog water aanspoelden in de tuin van mevr. E. G. Gates in Norfolk in Virginia afkomstig zijn van een walvissoort, Zeulodon Cetoides, die 55 miljoen jaren geleden uitstierf. Deze walvissen leefden in het Eocene-tijdperk half op het land en half in het water. Een bot, die half vin half poot was, duidt daarop. Men schat, dat het dier een meter of vijftien lang is geweest. „Ben ik even blij, dat het beest dood is”, was het commentaar van mevrouw Gates.

Alg. Handelsblad 18-12-'57

De oermens had kiespijn

John Talbot Robinson, een anthropoloog, die een van de mede-ontdekkers is van de Transvaalse oermens, heeft uit een ondetsboek van het gebit hiervan de conclusie getrokken, dat hij in ieder geval kiespijn moet hebben gehad.

Het onderzoek had aangetoond, dat enkele tanden bedorven waren, en dat het email op andere tanden en kiezen beschadigd was door indeukingen en gaatjes. Waarschijnlijk heeft deze prehistorische figuur in zijn jeugd een tandziekte gehad, aldus Robinson.

In de grot, waar men de overblijfselen aantroef, zijn geen sporen van kannibalisme gevonden, maar wel van geweldpleging.

Ook heeft men in dezelfde grot overblijfselen gevonden van een hyena, die hoeven inplaats van klauwen had, een veel dodelijker gebit dan zijn huidige afstammelingen, en over het algemeen de lichaamsbouw van een paardentype. Ook had men twee soorten apen, een sabeltand-tijger, en vier thans uitgestorven soorten knaagdieren gevonden.

A.G.K.

Opmerking redactie.

Wij houden ons aanbevolen voor dergelijke uitknipsels, ook uit buitenlandse couranten en tijdschriften.